

Krajská vědecká knihovna v Liberci, příspěvková organizace
Wissenschaftliche Bibliothek in Liberec
Research Library in Liberec
Rumjancevova 1362/1, CZ 460 53 Liberec
telefon: +420 482 412 111, telefax: +420 482 412 122
library@kvkli.cz

Bibliothek Liberec

Samu se měníš a ještě měníš, až budeš nejmenším na celém světě. Die Welt ist alles, was der Fall ist.
Nothing to be done: Sem, knihomilče, knihu zvláštní ždát-li mít! Vedle vrcholů krkonošských a libereckých objevila se v Čechách po odpadnutí vád prubů suchá země i na temerá Ještěda.
Blázniviny se rozšívají nazdařbůh.
Byt básníkem, to není jenom tak.
Byl pozdní večer – první máj, večerní máj – byl lásky čas.
Slunko bylo u samého západu a svatojánské brončící establiš.

Es war spät abends, als K. ankam.
«Kde jsem se to zase ocitl?» divil se Křtek, když vyjel na svůj křtinyc uprostřed stéholetého hřístě a zvedavě se rozhlížel.
Mani obživlaci, kdy se ocil na psáku vrcholku město čerova, usdaji do dvou plátení a jejich nepovně svazeni se odvíjí svými.
Slavam tanzaničjam svavam lókapálem parabrachma lingam lóadže pandurangam.
Dalle finestre ali questa casa si vede il nulla.
Oh, moje Manon!
From fairest creature we desire increase, that thereby beauty's rose might never die.
Odpoč, kdo hvězdkám nevěří.

www.kvkli.cz

ZPRÁVA

o výkonu regionálních funkcí knihoven
v Libereckém kraji

za rok

2025

Liberec 2026

Obsah

1. Základní cíle regionálních funkcí v rámci Libereckého kraje a jejich zajištění	2
1.1 Sít' veřejných knihoven v Libereckém kraji	2
1.2 Personální zajištění výkonu regionálních funkcí v Libereckém kraji	4
2. Plnění základních standardů regionálních funkcí v rámci Libereckého kraje	6
2.1 Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy	8
2.2 Statistika a hodnocení činnosti knihoven	8
2.3 Vzdělávání knihovníků, porady	9
2.4 Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce	10
2.5 Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů	12
2.6 Nákup a zpracování knihovních fondů pořízených z prostředků provozovatele knihovny	12
2.7 Podpora vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit	13
2.8 Servis automatizovaných knihovních systémů	13
2.9 Další služby zajišťované pověřenými knihovnami	14
3. Finanční zajištění regionálních funkcí knihoven v Libereckém kraji	15
4. Závěr	17
Příloha: Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí v roce 2025	18

1. Základní cíle regionálních funkcí v rámci Libereckého kraje a jejich zajištění

Krajská vědecká knihovna v Liberci v souladu se **Zákonem č. 257/2001 Sb. o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb** plní a koordinuje plnění regionálních funkcí v Libereckém kraji.

Náplň činnosti na krajské i okresní úrovni vychází z **Metodického pokynu Ministerstva kultury ČR k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky**.

Základním dokumentem na krajské úrovni je poté **Koncepce zajištění výkonu regionálních funkcí v knihovnách Libereckého kraje 2021-2027**.

Na zajištění výkonu regionálních funkcí v Libereckém kraji se kromě Krajské vědecké knihovny v Liberci podílejí tři další knihovny pověřené výkonem regionálních funkcí – Městská knihovna v České Lípě, Městská knihovna v Jablonci nad Nisou a Městská knihovna v Semilech.

1.1 Síť veřejných knihoven v Libereckém kraji

K 31. 12. 2025 bylo v Libereckém kraji u **Ministerstva kultury ČR evidováno celkem 229 veřejných knihoven a jejich poboček**. Ne všechny evidované knihovny jsou však zároveň obsluhovány v rámci regionálních funkcí. **Systém regionálních funkcí se vztahuje pouze na knihovny, se kterými mají pověřené knihovny uzavřeny smlouvy o poskytování odborných knihovnických služeb**, a které splňují podmínky stanovené Metodickým pokynem Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky.

Následující tabulka přehledně zachycuje **strukturu sítě veřejných knihoven v jednotlivých okresech Libereckého kraje**, včetně rozdělení na profesionální a neprofesionální knihovny a vymezení knihoven obsluhovaných v rámci regionálních funkcí.

Síť knihoven a obsluhovaných knihoven v roce 2025:

Region	Pověřené knihovny		Profesionální knihovny		Neprofesionální knihovny		Z toho obsluhované knihovny
	Knihovny	Pobočky	Knihovny	Pobočky	Knihovny	Pobočky	Knihovny i pobočky
Česká Lípa	1	4	7	2	36	0	44
Jablonec nad Nisou	1	3	7	1	25	2	34
Liberec	1	6	9	0	47	6	62
Semily	1	1	8	3	56	2	64
Celkem	4	14	31	6	164	10	204

Z celkového počtu evidovaných knihoven bylo v roce 2025 v rámci regionálních funkcí obsluhováno 204 knihoven a poboček.

Kromě veřejných knihoven působí v Libereckém kraji také 17 registrovaných knihoven se speciálními fondy, které nejsou do počtu obsluhovaných knihoven započítávány a pověřené knihovny s nimi nemají uzavřené smlouvy o poskytování regionálních funkcí. Na základě individuálního požadavku jim však může být poskytnuta metodická pomoc.

Prostorové, personální a organizační změny v síti knihoven

V roce 2025 probíhaly v okrese **Česká Lípa** především úpravy prostor knihoven a odborné práce s knihovnickými fondy. V prosinci byla zahájena rozsáhlá rekonstrukce Městské knihovny v Mimoni, jejíž dokončení je plánováno na jaro 2026. Metodická a praktická podpora byla poskytnuta Městské knihovně Kamenický Šenov, která byla po úpravách fondu znovu otevřena pro veřejnost. V několika neprofesionálních knihovnách proběhly revize a aktualizace fondů. Současně došlo k personálním změnám v několika knihovnách regionu a ke zrušení pobočky ve Velkém Grunově. Knihovna v Kuřívodech zůstala po celý rok uzavřena z důvodu výstavby nové budovy.

V okrese **Jablonec nad Nisou** se změny týkaly zejména úprav prostor a rozvoje spolupráce. V Městské knihovně Tanvald proběhly stavební úpravy interiéru, obec Koberovy zahájila přípravu rozsáhlé modernizace knihovny. Nově byla navázána spolupráce s pobočkou knihovny v Jirkově u Železného Brodu, které byla poskytnuta metodická podpora a výměnný fond. Ke konci roku došlo k personálním změnám v Tanvaldu a Alšovicích.

V okrese **Liberec** proběhly v roce 2025 významné rekonstrukce a úpravy prostor knihoven. Knihovna v Oldřichově v Hájích se přestěhovala do nově zrekonstruovaných prostor, rozsáhlou rekonstrukcí prošla také Městská knihovna Hodkovice nad Mohelkou. Dílčí úpravy interiéru proběhly v Radimovicích. Pro knihovnu v Nové Vsi bylo nalezeno nové prostorové řešení, její znovuootevření je plánováno na rok 2026. Počet knihoven v okrese se nezměnil, v několika případech však došlo k personálním obměnám.

V okrese **Semily** byla realizována řada rekonstrukcí a úprav knihovnických prostor. Po rekonstrukci byla znovu otevřena knihovna v Benešově u Semil, úpravami prošly také knihovny v Rovensku pod Troskami, Všeni, Horkách u Staré Paky a Stružinci. Současně došlo k personálním změnám ve třech základních knihovnách. V roce 2025 byly formálně zrušeny knihovny v Hnanicích a Jestřabí v Krkonoších, které ukončily činnost již v předchozích letech.

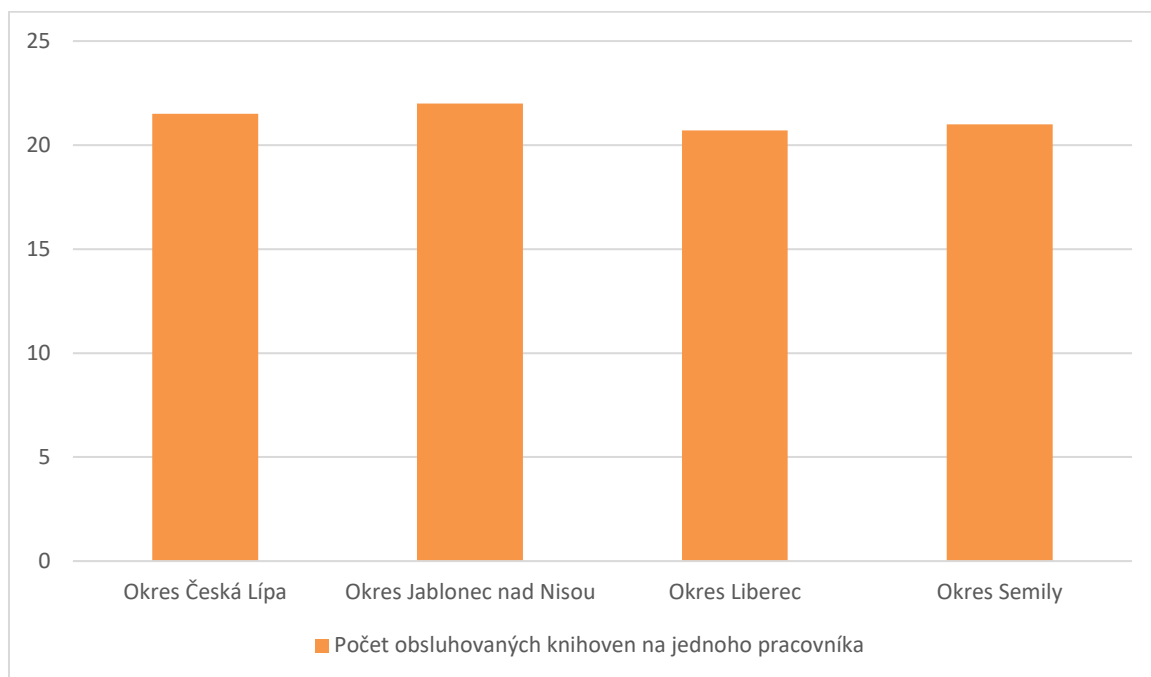
1.2 Personální zajištění výkonu regionálních funkcí v Libereckém kraji

V Libereckém kraji zajišťovalo v roce 2025 výkon regionálních funkcí celkem **10,38 pracovníků**. Oproti předchozímu roku došlo ke snížení celkového úvazku, které je způsobeno změnou metodiky vykazování – **úvazek řidiče krajské knihovny ve výši 0,5 již není zahrnován do celkového počtu pracovníků zajišťujících výkon regionálních funkcí**. Ostatní pracovní úvazky v jednotlivých okresech zůstaly oproti roku 2024 beze změny.

Do celkového počtu pracovníků je započítán také úvazek krajské metodičky ve výši **0,88**. Průměrný počet obsluhovaných knihoven na jednoho metodika činil v roce 2025 **21,2**.

Následující graf znázorňuje **počet obsluhovaných knihoven na jednoho metodika v jednotlivých okresech Libereckého kraje**. V roce 2025 je situace v jednotlivých okresech velmi vyrovnaná – v okrese Česká Lípa připadá na jednoho metodika průměrně 21,5 knihoven, v okrese Jablonec nad Nisou 22,0, v okrese Liberec 20,7 a v okrese Semily 21,2 knihoven. Vyrovnanost hodnot napříč okresy lze hodnotit pozitivně, neboť přispívá k rovnoměrnému zajištění metodické podpory knihovnám v celém kraji.

Počet knihoven na jednoho metodika v roce 2025:

2. Plnění základních standardů regionálních funkcí v rámci Libereckého kraje

V roce 2025 bylo plnění regionálních funkcí v Libereckém kraji realizováno v souladu s Metodickým pokynem Ministerstva kultury ČR k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky. Oproti předchozímu roku nedošlo k výrazným změnám v rozsahu ani struktuře poskytovaných služeb, přičemž většina sledovaných ukazatelů se pohybovala na srovnatelné úrovni jako v roce 2024. Lze konstatovat, že systém výkonu regionálních funkcí je v kraji stabilizovaný a dlouhodobě funkční.

Následující tabulka přináší **souhrnný přehled statistických ukazatelů výkonu regionálních funkcí v jednotlivých okresech Libereckého kraje za rok 2025**, a to jak v absolutních hodnotách, tak v přepočtech na jednoho odborného pracovníka a na jednu obsluhovanou knihovnu. Tabulka slouží jako základní rámec pro vyhodnocení plnění jednotlivých standardů, které jsou dále podrobně rozpracovány v následujících podkapitolách této kapitoly.

Kromě plnění základních úkolů regionálních funkcí byly v roce 2025 v rámci krajské metodiky realizovány také **specifické činnosti přesahující běžný rámec standardů**. Patřila mezi ně zejména příprava a realizace ocenění Knihovnik/Knihovnice Libereckého kraje ve spolupráci s Regionálním výborem SKIP ČR Libereckého kraje, odborné zajištění semináře Regionální funkce 2025 pořádaného ve spolupráci se SDRUK a Krajskou knihovnou Pardubice, revize smluv o poskytování odborných knihovnických služeb pro obsluhované knihovny a průběžné hodnocení Koncepce zajištění výkonu regionálních funkcí v knihovnách Libereckého kraje na období 2021–2027. V roce 2025 byl rovněž dokončen proces usazení nového systému financování regionálních funkcí a souvisejícího využívání služebních vozidel.

Statistické průměry výkonu služeb regionálních funkcí v roce 2025 v okresech:

	Okres Česká Lípa	Okres Jablonec	Okres Liberec	Okres Semily	Liberecký kraj celkem
Počet obsluhovaných knihoven (bez PK)	43	33	62	63	201
Počet přepočtených odborných pracovníků RF	2,0	1,5	3,0	3,0	9,5
Počet knihoven na 1 pracovníka	21,5	22,0	20,7	21,0	21,2
Počet metodických návštěv	196	61	90	152	499
Průměr na 1 pracovníka	98,0	40,7	30,0	50,7	52,5
Průměr na 1 knihovnu	4,6	1,8	1,5	2,4	2,5
Počet svazků VF v rozeslaných souborech	11 754	4 650	7 364	9 863	33 631
Průměr na 1 pracovníka	5 877,0	3 100,0	2 454,7	3 287,7	3 540,1
Průměr na 1 obslouženou knihovnu	379,2	145,3	133,9	193,4	199,0
Počet expedovaných souborů VF	155,0	63,0	168,0	252,0	638,0
Průměr na 1 obslouženou knihovnu	5,0	2,0	3,1	4,9	3,8
Počet uspořádaných porad	1	4	2	2	9
Počet obslužených knihoven	13,0	26,0	25,0	18,0	82,0
Počet revidovaných svazků knih	9 891	76 602	15 725	5 564	107 782
Průměr na 1 pracovníka	4 945,5	51 068,0	5 241,7	1 854,7	11 345,5
Počet sv. nakoupených z prostředků obcí	1 025	1 246	2 722	620	5 613
Průměr na 1 pracovníka	512,5	830,7	907,3	206,7	590,8
Průměr na 1 obsluhovanou knihovnu	23,8	37,8	43,9	9,8	27,9
Počet obslužených knihoven	7	20	54	9	88
Průměr na 1 obslouženou knihovnu	146,4	69,2	50,4	68,9	63,8
Procento obslužených knihoven z obsluhovaných	16 %	55 %	87 %	14 %	44 %

2.1 Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy

V rámci Libereckého kraje bylo v roce 2025 poskytnuto 681 konzultací a provedeno 511 metodických návštěv (včetně krajské funkce), vyplývajících zejména z aktuálních úkolů a požadavků knihoven. Konzultováno bylo méně než v minulém roce, stav metodických návštěv je obdobný.

Konzultace jsou poskytovány telefonicky, emailem, případně při osobní návštěvě, v souladu s vykazováním jsou ale evidovány pouze časově náročnější konzultace delší než 30 minut. Metodické návštěvy pak probíhají přímo v knihovnách, většinou v den rozvozu nových knih a výměnných souborů, po dohodě i jindy. Konzultace i návštěvy řeší především aktuální problémy knihoven – práci s AKS, zaškolení nového personálu, pomoc se statistikou, přípravu projektů do programu VISK 3 apod.

Doporučené 1 až 2 metodické návštěvy na jednu obsluhovanou knihovnu ročně byly splněny v roce 2025 ve všech okresech.

2.2 Statistika a hodnocení činnosti knihoven

Sběr statistických dat za rok 2024 probíhal v Libereckém kraji celkově úspěšně, přestože byl ovlivněn několika významnými systémovými změnami. Statistická data knihoven jsou nadále ukládána a vyhodnocována v programu StatExcel, který je centrálně hrazen Krajskou vědeckou knihovnou v Liberci pro všechny okresy kraje. Současně jsou všechna data elektronicky vkládána do databáze **Národní institut pro kulturu (NIK)**, jenž vznikl k 1. 7. 2025 sloučením dosavadních příspěvkových organizací NIPOS a Institut umění – Divadelní ústav.

Zásadní změnou bylo rozšíření elektronického sběru dat z Ročních výkazů o knihovně i na profesionální knihovny. Zatímco v předchozích letech zajišťovaly sběr a vkládání dat výhradně pověřené knihovny za celý okres, při sběru dat za rok 2024 byla databáze otevřena také profesionálním knihovnám, které se do systému zapojovaly podle dohody s pověřenými knihovnami. Od sběru dat za rok 2025 se již předpokládá, že budou data samostatně vkládat všechny profesionální knihovny; do budoucna se počítá rovněž s možností zapojení knihoven neprofesionálních, dle uvážení pověřených knihoven.

Vzhledem k tomu, že se jednalo o první rok fungování tohoto rozšířeného systému, bylo nutné řešit technické a organizační otázky spojené zejména s přenosem dat profesionálních knihoven, což zvýšilo administrativní zátěž metodiků. **Přes tyto komplikace byla data za celý Liberecký**

kraj odevzdána NIK v řádném termínu a v plném rozsahu; celkem bylo zpracováno 205 statistických výkazů. Získaná statistická data jsou následně využívána pro hodnocení plnění standardů VKIS, zpracování přehledů činnosti knihoven i další analytické a koncepční činnosti.

2.3 Vzdělávání knihovníků, porady

Vzdělávání knihovníků v Libereckém kraji je realizováno dlouhodobě a systematicky jako nedílná součást výkonu regionálních funkcí. Probíhá ve dvou základních rovinách – na úrovni jednotlivých okresů prostřednictvím pověřených knihoven a na krajské úrovni prostřednictvím krajské metodiky Krajská vědecká knihovna v Liberci.

Pověřené knihovny zajišťují vzdělávací akce především pro knihovníky ve svém územním obvodu, a to zejména formou prakticky zaměřených školení a pracovních setkání reagujících na aktuální potřeby jednotlivých okresů. Na krajské úrovni organizuje vzdělávání krajská metodická, která připravuje akce určené knihovníkům ze všech okresů Libereckého kraje. Tyto vzdělávací aktivity jsou realizovány v několika liniích – jsou hrazeny z dotace Libereckého kraje na výkon regionální funkce krajské metodiky, z dotačního programu VISK 2 – Celoživotní vzdělávání pracovníků knihoven, nebo jsou pořádány ve spolupráci s Regionálním výborem Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR a dalšími odbornými institucemi.

Obsah vzdělávání v roce 2025 reagoval na aktuální proměny knihovnické praxe a zahrnoval témata katalogizace, práce s knihovními systémy, digitálních služeb státu, podpory čtenářství, mediální a informační gramotnosti i využití nových technologií včetně nástrojů umělé inteligence. Vzdělávání knihovníků je nezbytným předpokladem pro poskytování kvalitních služeb, neboť knihovny dnes plní širší roli komunitních, vzdělávacích a kulturních center a kladou zvýšené nároky na odborné kompetence pracovníků.

Celkově bylo knihovníkům v Libereckém kraji v roce 2025 nabídnuto 41 vzdělávacích akcí v rozsahu 126 vyučovacích hodin, kterých se zúčastnilo 760 osob ze 159 knihoven. Přes širokou nabídku zůstává dlouhodobým problémem účast některých knihovníků na vzdělávacích akcích, zejména z důvodu nízkých pracovních úvazků a omezených personálních možností knihoven.

V roce 2025 se uskutečnily tři porady ředitelů a metodiků pověřených knihoven, na nichž byly projednávány zejména otázky rozpočtů, plánování vzdělávání, informace z odborných komisí a příprava krajských i celostátních aktivit na podporu čtenářství a propagaci knihoven. Porad se obvykle účastnil také zástupce Krajského úřadu Libereckého kraje. **Pověřené knihovny dále uspořádaly 9 dalších porad, převážně pro městské knihovny ve svých regionech.**

2.4 Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce

Výměnné knihovní fondy představují pro řadu menších, zejména neprofesionálních knihoven v Libereckém kraji klíčovou službu poskytovanou v rámci regionálních funkcí. Řada těchto knihoven, především v okresech Česká Lípa a Semily, nakupuje do vlastních fondů jen v omezeném rozsahu nebo vůbec, a výměnné soubory tak tvoří základ jejich nabídky pro čtenáře.

Tvorba, správa a aktualizace výměnných fondů

Nákup dokumentů do výměnných fondů je hrazen z krajské dotace na regionální funkce. **V roce 2025 činily tyto výdaje celkem 1 848 567 Kč, což odpovídá 20,7 % celkové krajské dotace.** Toto navýšení vychází z aktuálních podmínek čerpání dotace stanovených Liberecký kraj, podle nichž je povinný minimální podíl prostředků určených na nákup výměnných fondů stanoven na úrovni 21 % pro jednotlivé pověřené knihovny. V předchozích letech byl tento podíl výrazně nižší (např. 12,2 % v roce 2023), což se promítlo do nižších přírůstků fondu.

V důsledku nového nastavení došlo v letech 2024 a 2025 k výraznému nárůstu nákupu knihovních jednotek do výměnných souborů. **Celkový stav výměnného fondu v Libereckém kraji dosáhl v roce 2025 hodnoty 115 121 knihovních jednotek (oproti 113 690 jednotkám v roce 2024).** Roční přírůstek činil 7 095 knihovních jednotek, což představuje další navýšení oproti roku 2024, kdy přírůstek dosáhl 6 714 jednotek.

S rostoucím objemem výměnných fondů však souběžně vzrostla potřeba jejich systematické aktualizace a revize. Důvodem je nejen snaha o udržení aktuálnosti a atraktivity nabízených dokumentů, ale také omezené skladovací kapacity pověřených knihoven. **V této souvislosti se zvyšoval i roční úbytek výměnného fondu: zatímco v roce 2023 bylo vyřazeno 3 843 jednotek, v roce 2024 to bylo 4 315 jednotek a v roce 2025 již 5 916 jednotek.** Tento vývoj potvrzuje, že při vyšších nákupech není dlouhodobě možné neomezeně navyšovat celkový stav fondu a že pravidelná obnova a vyřazování dokumentů jsou přirozenou a žádoucí součástí jeho správy.

Obsah výměnných fondů tvoří převážně knihy, ve výměnných souborech jsou však zastoupeny také audioknihy, časopisy a v menší míře rovněž stolní hry.

Cirkulace a distribuce výměnných fondů

Cirkulace výměnných fondů probíhala v roce 2025 ve všech okresech Libereckého kraje stabilně a v souladu se stanovenými standardy. Základní ukazatele cirkulace – počet obslužených knihoven, počet expedovaných souborů a počet svazků ve výměnných souborech – se mezi roky 2024 a 2025 výrazně nezměnily, což dokládají údaje uvedené v následující tabulce.

Cirkulace výměnného fondu v Libereckém kraji v letech 2024 a 2025:

Region	Počet obslužených knihoven		Počet expedovaných souborů		Počet svazků v souborech	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Česká Lípa	35	31	143	155	10 707	11 754
Jablonec nad Nisou	31	32	75	63	4 941	4 650
Liberec	57	55	222	168	8 732	7 364
Semily	49	51	236	252	8 894	9 863
Celkem	172	169	676	638	33 274	33 631

Všechny obslužené knihovny obdržely v roce 2025 výměnné soubory v souladu se standardem, tedy minimálně dva soubory o nejméně 120 svazcích. Průměrný počet svazků na jednu obsluženou knihovnu činil 199. **Celkově bylo v roce 2025 obsluženo 169 knihoven, expedováno bylo 638 výměnných souborů a rozesláno 33 631 svazků.**

Stabilní úroveň cirkulace výměnných fondů potvrzuje, že i přes změny v objemu nákupů a vyšší míru aktualizace zůstává tato služba dlouhodobě jedním z nejvýznamnějších a nejvyužívanějších pilířů regionálních funkcí v Libereckém kraji.

Zajišťování dopravy spojené s výkonem regionálních funkcí

Doprava je nedílnou součástí výkonu regionálních funkcí a souvisí zejména s rozvozem a svozem výměnných souborů, přepravou knihovnických fondů pořízených z prostředků provozovatelů knihoven, metodickými návštěvami i zaškolováním nových knihovníků.

V roce 2025 zajišťovala Krajská vědecká knihovna v Liberci dopravu pro okresy Liberec, Jablonec nad Nisou a Semily, zatímco na Českolipsku byla doprava zajišťována Městskou knihovnou Česká

Lípa prostřednictvím vlastního služebního vozidla. **V rámci regionálních funkcí bylo v Libereckém kraji v roce 2025 najeto celkem 13 435 km, přičemž doprava se vztahovala k obsluze 201 knihoven.**

2.5 Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

Revize a aktualizace knihovních fondů patří k časově i odborně velmi náročným činnostem, při nichž je knihovnám v Libereckém kraji poskytována metodická i praktická pomoc v souladu s platnou legislativou. Revize knihovního fondu představuje systematickou kontrolu skutečného stavu knihovních jednotek ve vztahu k evidenci a výpůjčkám a je prováděna v zákonem stanovených intervalech. Aktualizace knihovního fondu zahrnuje průběžné vyřazování obsahově zastaralých, poškozených či duplicitních dokumentů a zároveň odborné posuzování skladby fondu; je úzce provázána s revizí, a proto jsou obě činnosti ve statistickém výkazu sledovány společně.

V roce 2025 byla tato služba poskytnuta celkem 24 obsluhovaným knihovnám, z nichž 22 knihoven prošlo revizí fondu. Celkem bylo revidováno 107 782 knihovních jednotek, což představuje průměrně 11 346 svazků na jednoho metodika. Současně bylo aktualizováno 101 805 knihovních jednotek. Uvedený údaj zahrnuje jak aktualizaci celých fondů, tak jejich částí a odráží rozsah odborné práce metodiků pověřených knihoven, jimž každoročně projdou rukama desítky tisíc svazků.

2.6 Nákup a zpracování knihovních fondů pořízených z prostředků provozovatele knihovny

V Libereckém kraji mohou obsluhované knihovny využít služby pověřených nebo krajské knihovny při nákupu a zpracování vlastních knihovních fondů. Tyto knihovny provedou odborný výběr knih a jejich odborné zpracování, přičemž při nákupu pro více knihoven je možné využít množstevních slev nebo slev sjednaných s distributorem. Společný nákup a zpracování zajišťuje koordinaci odborných činností, účelnou dělbu práce, hospodárnost a odbornou kvalitu fondu. Cílem služby je, aby knihovny měly vlastní, kvalitní a aktuální fond, který lze dále obohacovat o knihy z výměnných cirkulačních souborů, a aby obce projevíly zájem o kvalitní knihovnické služby pro občany. **V roce 2025 tuto službu využilo 88 knihoven, kterým bylo pořízeno celkem 5 613 svazků, průměrně 64 knih na jednu obslouženou knihovnu, což představuje 44 % z obsluhovaných knihoven.**

Zpracování knihovních fondů pořízených z prostředků provozovatele využilo v roce 2025 98 knihoven, přičemž bylo zpracováno 7 127 knihovních jednotek.

Služba nákupu a zpracování knihovních fondů je v Libereckém kraji rozšířená i v celostátním měřítku a dosahuje nejvyššího podílu obslužených knihoven.

Nákup knih z prostředků obcí v rámci regionálních funkcí v roce 2025:

Region	Počet zakoupených svazků	Počet obslužených knihoven	% obslužených knihoven z obsluhovaných
Česká Lípa	1 025	7	16 %
Jablonec nad Nisou	1 246	20	55 %
Liberec	2 722	54	87 %
Semily	620	9	14 %
Celkem	5 613	88	44 %

2.7 Podpora vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit

Podpora vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit v roce 2025 probíhala ve dvou rovinách – metodické a praktické.

Metodická pomoc zahrnuje především pořádání odborných vzdělávacích akcí pro knihovníky zaměřených na podporu vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit. **V roce 2025 se uskutečnilo 12 takových akcí s celkem 368 účastníky a časovou dotací 34 hodin.** Kromě toho metodici poskytují konzultace a odborné poradenství k plánování a realizaci podobných aktivit. Samozřejmě je rovněž zprostředkování informací a nabídek vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit všem knihovnám v regionu.

Praktická pomoc spočívá v konkrétní podpoře knihoven při organizaci jednotlivých akcí – například pomoc s propagací, zajištěním lektorů, účast metodiků při realizaci nebo příprava článků do regionálního tisku. **V roce 2025 bylo poskytnuto 18 zásahů u 10 obslužených knihoven.** Tento druh podpory je velmi důležitý, protože knihovny se stále více profilují jako komunitní centra a místní centra vzdělávání a kultury.

2.8 Servis automatizovaných knihovních systémů

V roce 2025 byla služba servisu automatizovaných knihovních systémů poskytována 104 knihovnám ve třech okresech, přičemž proběhlo celkem 171 zásahů. Na Českolipsku je zapojeno 31 knihoven do systému Tritius REKS, na Liberecku 52 knihoven využívá Clavius REKS nebo ARL REGKS a na Semilsku 21 knihoven opět Tritius REKS. Ostatní knihovny si servis hradí samostatně,

vždy jim však byla nabídnuta metodická pomoc. Tato služba představuje standardní podporu provozu knihovních systémů a zajišťuje jejich spolehlivý chod, čímž umožňuje knihovnám poskytovat kvalitní a efektivní služby veřejnosti.

2.9 Další služby zajišťované pověřenými knihovnami

V rámci regionálních funkcí zajišťují pověřené knihovny také řadu dalších služeb pro obsluhované knihovny. Patří sem například tvorba webových stránek a pomoc při jejich aktualizaci, spolupráce s knihovnami se speciálními fondy a se školními knihovnami, distribuce materiálů pro knihovny, jako jsou podklady k celostátním kampaním nebo metodické publikace, aktualizace údajů neprofesionálních knihoven v databázi ADR, zajišťování objednávek a distribuce knih z projektu Česká knihovna, a vydávání informačních listů pro knihovny. Tyto služby podporují efektivní provoz a odborný rozvoj knihoven a přispívají k jejich kvalitnímu fungování v rámci regionálních funkcí.

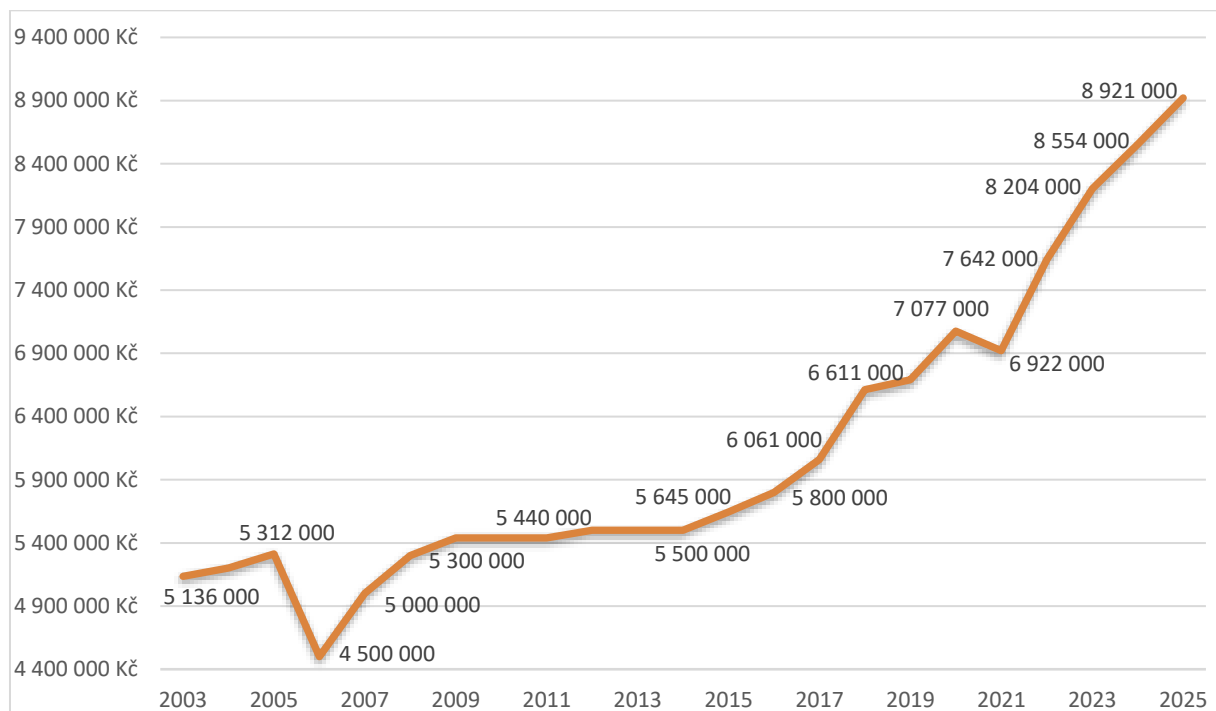
3. Finanční zajištění regionálních funkcí knihoven v Libereckém kraji

Celková dotace na výkon regionálních funkcí knihoven v Libereckém kraji činila v roce 2025 8 920 527 Kč, což představuje navýšení o 6 % oproti roku 2024. Finanční prostředky byly určeny jak pověřeným knihovnám, tak Krajské vědecké knihovně v Liberci, která zajišťuje část regionálních funkcí na území kraje.

Z celkové dotace bylo 1 848 567 Kč vyčleněno na nákup výměnného fondu, což odpovídá 20,7 % celkových prostředků určených na regionální funkce. Mzdové náklady tvořily 6 101 670 Kč, tedy 68,4 % z celkové dotace, což dlouhodobě odpovídá charakteru regionálních funkcí jako personálně náročné odborné služby.

Vývoj financování regionálních funkcí

Vývoj financování regionálních funkcí v Libereckém kraji v letech **2003–2025** zachycuje následující graf, který dokládá dlouhodobý růst objemu finančních prostředků a postupnou stabilizaci systému regionálních funkcí v kraji.

Způsob financování a rozdělení dotace na regionální funkce

Náklady na výkon regionálních funkcí byly v roce 2025 hrazeny pověřeným knihovnám z dotace Libereckého kraje na základě smluv uzavřených mezi krajem a jednotlivými pověřenými knihovnami. U Krajské vědecké knihovny v Liberci je financování regionálních funkcí od roku 2016 součástí příspěvku na činnost, přičemž tato část je zřizovateli samostatně vyúčtována.

Od roku 2024 je rozdělení finančních prostředků mezi pověřené knihovny stanoveno na základě jednotného výpočtu, který zohledňuje počet obyvatel okresu a počet obsluhovaných knihoven, což se promítá do rozsahu a struktury poskytovaných služeb v rámci regionálních funkcí. Součástí systému financování je také pevně stanovený podíl prostředků na nákup výměnného fondu, a to ve výši 21 % z celkové dotace na regionální funkce. **V roce 2025 tuto podmínku splnily všechny pověřené knihovny, přičemž se předpokládá zachování tohoto nastavení i do dalších let.**

Rozdělení dotace mezi jednotlivé okresy v letech 2022–2025 shrnuje následující tabulka, která ilustruje rozdíly v objemu prostředků i jejich vývoj v čase.

Region	2022	2023	2024	2025
Česká Lípa	1 660 000 Kč	1 785 000 Kč	1 889 000 Kč	2 039 000 Kč
Jablonec nad Nisou	1 303 000 Kč	1 400 000 Kč	1 293 000 Kč	1 406 000 Kč
Liberec	3 020 000 Kč	3 232 000 Kč	3 085 000 Kč	3 123 000 Kč
Semily	1 659 000 Kč	1 787 000 Kč	2 287 000 Kč	2 353 000 Kč
Celkem	7 642 000 Kč	8 204 000 Kč	8 554 000 Kč	8 921 000 Kč

Celková dotace na výkon regionálních funkcí je již několik let součástí **mandatorních výdajů Libereckého kraje**, což přispívá ke stabilitě systému a umožňuje dlouhodobé plánování rozsahu i struktury poskytovaných služeb.

4. Závěr

Rok 2025 lze z hlediska výkonu regionálních funkcí knihoven v Libereckém kraji hodnotit jako **stabilní a úspěšný**. Navzdory změnám v organizaci některých služeb a zvýšeným nárokům na odbornou i administrativní práci se podařilo zachovat rozsah regionálních funkcí a zajistit jejich kvalitní poskytování v celém kraji.

Všechny pověřené knihovny v roce 2025 **splnily stanovené standardy výkonu regionálních funkcí**, včetně měřitelných indikátorů. Finanční prostředky byly využívány účelně, s důrazem na zachování kvalifikovaného personálního zajištění a kontinuity klíčových služeb, zejména v oblasti výměnného fondu, metodické podpory a odborných činností.

Stabilní financování regionálních funkcí, jeho postupná valorizace a jasně nastavená pravidla rozdělování prostředků vytvářejí dobré předpoklady pro další rozvoj systému regionálních funkcí v Libereckém kraji i v následujících letech.

Příloha: Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí v roce 2025

0	Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí	Rok 2025	Rok 2025	Rok 2025	Rok 2025	Rok 2025	Rok 2025
1	Kraj	Liberecký	Liberecký	Liberecký	Liberecký	Liberecký	Liberecký
2	Název knihovny (v krajském sumáři počet PK)	MěK Česká Lípa	MěK Jablonec n. N.	MěK Semily	Okres Liberec	Krajská funkce	Celkem
3	Počet pracovníků zajišťujících regionální funkce	2,00	1,50	3,00	3,00	0,88	10,38
4	Počet obsluhovaných knihoven	43	33	63	62	3	204
5	Poradenská a konzultační činnost						
6	počet obslužených knihoven	42	33	63	62	38	238
7	počet poskytnutých konzultací	97	97	182	270	35	681
8	počet metodických návštěv	196	61	152	90	12	511
9	Statistika knihovnických činností Kult (MK) 12 - 01						
10	počet obslužených knihoven	43	33	63	62	3	204
11	počet zpracovaných statistických výkazů	46	35	63	56	5	205
12	Vzdělávání knihovníků, semináře						
13	počet obslužených knihoven	0	33	11	30	85	159
14	počet všech vzdělávacích akcí	0	9	4	3	25	41
15	z toho (z ř. 14): počet akcí v rámci výkonu RF	0	9	4	3	25	41
16	z toho (z ř. 15): počet akcí realizovaných online	0	0	1	0	7	8
17	z toho (z ř. 15): počet akcí na podporu vzdělávacích, kult. a komunitních aktivit	0	0	4	0	8	12
18	počet všech účastníků	0	12	16	81	651	760
19	z toho (z ř. 18): počet účastníků akcí v rámci RF	0	12	16	81	651	760
20	z toho (z ř. 19): počet účastníků online akcí	0	0	10	0	200	210
21	z toho (z ř.19): počet účastníků akcí na podporu vzdělávacích, kult. a komunitních aktivit	0	0	16	0	352	368
22	počet všech vyučovacích hodin	0	10	7	8	101	126
23	z toho (z ř. 22): počet vyučovacích hodin v rámci RF	0	10	7	8	101	126
24	z toho (z ř. 23): počet vyučovacích hodin na podporu vzdělávacích, kult. a komunitních aktivit	0	0	7	0	27	34
25	Porady						
26	počet obslužených knihoven	13	26	18	25	3	85
27	počet akcí	1	4	2	2	3	12
28	počet účastníků	17	37	25	40	29	148
29	Praktická podpora vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit						
30	Počet obslužených knihoven	0	0	5	0	5	10
31	Počet akcí, zásahů	0	0	13	0	5	18
32	Pomoc při revizi a aktualizaci KF						
33	počet obslužených knihoven	5	6	6	7	0	24
34	z toho počet revidovaných knihoven	4	6	5	7	0	22
35	počet revidovaných knihovnických jednotek	9 891	76 602	5 564	15 725	0	107 782
36	počet aktualizovaných knihovnických jednotek	15 159	76 251	4 395	6 000	0	101 805

37	Nákup KF z prostředků provozovatelů (obcí) do vlastních KF						
38	počet obslužených knihoven	7	18	9	54	0	88
39	počet nakoupených knihovních jednotek	1 025	1 246	620	2 722	0	5 613
40	Zpracování KF z prostředků provozovatelů (obcí) vlastních KF						
41	počet obslužených knihoven	7	20	16	55	0	98
42	počet zpracovaných knihovních jednotek	1 025	1 565	1 603	2 934	0	7 127
43	Výměnný fond (v knihovních jednotkách)						
44	stav výměnného fondu k 31. 12. daného roku	31 018	11 360	26 539	46 204	0	115 121
45	roční přírůstek VF	1 919	1 114	1 869	2 193	0	7 095
46	roční úbytek VF	0	606	3 384	1 926	0	5 916
47	z ř. 45 zakoupeno z finančních prostředků kraje na regionální funkce	1 919	1 114	1 758	2 193	0	6 984
48	z ř. 45 zakoupeno z finančních prostředků obce	0	0	0	0	0	0
49	z ř. 45 z zakoupeno z finančních prostředků dalších zdrojů, příp. dary	0	0	111	0	0	111
50	Cirkulace VF						
51	počet obslužených knihoven	31	32	51	55	0	169
52	počet expedovaných souborů	155	63	252	168	0	638
53	počet svazků v souborech	11 754	4 650	9 863	7 364	0	33 631
54	Servis automatizovaného knihovního systému (AKS)						
55	počet knihoven, pro které pověřená knihovna zajišťuje podporu AKS	31	0	21	52	0	104
56	počet akcí, zásahů	56	0	26	89	0	171
57	Doprava v rámci výkonu RF						
58	počet obslužených knihoven	43	33	63	62	0	201
59	počet ujetých km	2 408	2 648	1 769	5 542	1 068	13 435
60	Výkaz financování regionálních funkcí knihoven						
61	(pouze z finančních prostředků kraje)	Rok 2025	Rok 2025	Rok 2025	Rok 2025	Rok 2025	Rok 2025
62	Kraj	Liberecký	Liberecký	Liberecký	Liberecký	Liberecký	Liberecký
63	Název knihovny (v krajském sumáři počet PK)	MěK Česká Lípa	MěK Jablonec n. N.	MěK Semily	Okres Liberec	Krajská funkce	Celkem
64	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	575 771,88	341 400,51	519 308,69	558 923,00	2 668,00	1 998 072,08
65	z toho : nákup knihovního fondu	503 291,53	310 690,65	494 476,29	540 109,00	0,00	1 848 567,47
66	Spotřeba energie (číslo účtu 502)	70 295,90	0,00	0,00	0,00	0,00	70 295,90
67	Opravy a udržování (číslo účtu 511)	8 495,41	0,00	0,00	0,00	0,00	8 495,41
68	Cestovné (číslo účtu 512)	9 319,85	3 472,00	24 659,00	20 001,00	13 346,00	70 797,85
69	Ostatní služby (číslo účtu 518)	84 561,02	87 906,00	144 277,50	208 894,00	79 048,00	604 686,52
70	z toho : doprava	60 563,00	46 128,00	29 139,00	0,00	0,00	135 830,00
71	z toho : servis AKS	23 998,02	0,00	0,00	60 500,00	0,00	84 498,02
72	z toho : nákup licence na el. zdroje	0,00	41 778,00	0,00	0,00	0,00	41 778,00
73	z toho : nákup knihovnických služeb	0,00	0,00	0,00	0,00	8 600,00	8 600,00
74	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	910 000,00	693 849,00	1 226 720,00	1 239 902,00	422 039,00	4 492 510,00
75	z toho : platy zaměstnanců	910 000,00	693 849,00	1 202 379,00	1 239 902,00	422 039,00	4 468 169,00
76	z toho : ostatní osobní náklady	0,00	0,00	21 341,00	0,00	0,00	21 341,00

77	Zákonné sociální pojištění (číslo účtu 524)	307 589,00	234 518,00	406 403,28	419 087,00	142 650,00	1 510 247,28
78	Sociální náklady (zákonné a jiné s.n.) (číslo účtu 527 a 528)	9 099,00	41 723,49	31 471,53	12 399,00	4 220,00	98 913,02
79	Jiné ostatní náklady (číslo účtu 549)	800,00	1 930,00	0,00	0,00	0,00	2 730,00
80	Ostatní provozní náklady (neuvezeny v ř. 64, 66 - 69, 74, 77 - 79)	62 877,94	901,00	0,00	0,00	0,00	63 778,94
81	Provozní náklady celkem (součet ř. 64, 66 - 69, 74, 77 - 80)	2 038 810,00	1 405 700,00	2 352 840,00	2 459 206,00	663 971,00	8 920 527,00
82	Investiční náklady	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
83	Náklady celkem (z krajské dotace) (součet ř. 81 a 82)	2 038 810,00	1 405 700,00	2 352 840,00	2 459 206,00	663 971,00	8 920 527,00
84							
85	Přidělená dotace (krajská)	2 038 810,00	1 405 700,00	2 352 840,00	2 571 980,00	689 000,00	9 058 330,00
86	Vráceno	0,00	0,00	0,00	112 774,00	25 029,00	137 803,00
90							
91	Financování regionálních funkcí z jiných zdrojů (vlastní						
92	prostředky knihovny, obce, další zdroje, sponzorské dary)	Rok 2025	Rok 2025	Rok 2025	Rok 2025	Rok 2025	Rok 2025
93	Náklady	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
94	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	0,00	763,65	0,00	0,00	0,00	763,65
95	z toho: na nákup knihovního fondu*	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
96	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
97	z toho : platy zaměstnanců	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
98	z toho: ostatní osobní náklady	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
99	Zákonné sociální a zdravotní pojištění (číslo účtu 524)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
100	Ostatní provozní náklady (neuvezené v ř. 94, 96, 99)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
101	Provozní náklady celkem (součet ř. 94, 96,99,100)	0,00	763,65	0,00	0,00	0,00	763,65
102	Investiční náklady	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
103	Náklady celkem (součet ř. 101 + 102)	0,00	763,65	0,00	0,00	0,00	763,65
104							
105	Finanční prostředky obcí na fond knihoven a jeho zpracování**	287 188,66	339 140,02	182 946,04	645 768,00	0,00	1 455 042,72
106	Na nákup (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostředků obcí)	287 188,66	339 140,02	182 946,04	645 768,00	0,00	1 455 042,72
107	Na zpracování (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostředků obcí)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
108							
109	Další finanční podpora knihoven z krajského rozpočtu						
110	(mimo prostředky určené na RF)***	Rok 2025	Rok 2025	Rok 2025	Rok 2025	Rok 2025	Rok 2025
111	Celkové částky, které knihovny získaly v daném roce	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
112	Z krajských grantových programů určených nejen knihovnám	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
113	Z krajských grantových programů určených výhradně knihovnám	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
114							
115	Podíl obcí na nákupu výměnného fondu ****						
116	Počet obcí přispívajících na nákup výměnného fondu	0	0	0	0	0	0
117	Částka poskytnutá na výměnný fond (za přispívající obce celkem)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zpracovala:

PhDr. Michaela Staňková

V Liberci dne 27. 2. 2026

Text byl zpracován na základě podkladů knihoven pověřených výkonem regionálních funkcí v Libereckém kraji.

Zřizovatelem Krajské vědecké knihovny v Liberci je Liberecký kraj.